

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/186/2015
Identifikačné číslo spisu:	5107212795
Dátum vydania rozhodnutia:	25.01.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:5107212795.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a členov senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a JUDr. Mariána Sluka, PhD., v spore žalobcu H. Q., bývajúceho v G., zastúpenému advokátskou kanceláriou KUBINEC & PARTNERS advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom v Banskej Bystrici, Tajovského 3, IČO: 36 851 574, proti žalovaným 1/ PaedDr. Q. E., bývajúcemu v G. 2/ Ing. X. E., bývajúcej v G., obom zastúpeným advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária Hagara- Hagarová, s.r.o., so sídlom v Žiline, Daniela Dlabača 35, IČO: 36 806 498, o zaplatenie 2 973,95 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 16 C 344/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 23. septembra 2014 sp.zn. 5 Co 364/2014, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaní 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 6. februára 2014, č.k. 16 C 344/2007-224 žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol a uložil mu povinnosť zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne sumu 705,69 € titulom náhrady trov konania do troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia na účet právneho zástupcu žalovaných. Žalobca sa domáhal, aby súd žalovaným uložil zaplatiť mu sumu 2 973,95 € s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia, nakoľko žalovaní bez právneho dôvodu užívali pozemky, ktoré v období od 30. decembra 2005 do 26. septembra 2009 vlastnil žalobca. Súd dospel k záveru, že žalobca nemá v konaní aktívnu vecnú legitimáciu, pretože nebol vlastníkom pozemkov, pretože tieto pozemky boli v minulosti jeho predchodcom vyvlastnené. Úspešným žalovaným priznal náhradu trov konania. Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca.

2. Krajský súd v Žiline rozsudkom z 23. septembra 2014 sp.zn. 5 Co 364/2014, napadnutý rozsudok

súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.) a žalovaným náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, na ktoré v podrobnostiach odkázal. Zdôraznil, že v danom prípade sa jedná o spor o vydanie bezdôvodného obohatenia a nie o určenie vlastníckeho práva, pričom súd prvej inštancie vychádzajúc z uplatneného právneho nároku správne prioritne riešil otázku aktívnej legitímácie žalobcu na podanie žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia. S poukazom na § 456 Občianskeho zákonníka uviedol, že aktívne legitimovaným subjektom na podanie žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia môže byť len vlastník nehnuteľnosti v tom ktorom období. Súd prvej inštancie sa preto správne prioritne zaoberal otázkou, či žalobca (prípadne jeho právny predchodca) bol v období, za ktoré si žalobca uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, vlastníkom nehnuteľností. Uviedol, že súd prvej inštancie správne žalobu zamietol pre nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu, keď po rozsiahлом dokazovaní dospel k záveru, že žalobca v danom období nebol vlastníkom daných nehnuteľností. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O.s.p.

3. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadol dovolaním žalobca (ďalej aj „dovolateľ“). Dôvodnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Namietal, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), pretože rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov, pričom odvolací súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s argumentmi žalobcu uvedenými v priebehu konania, ako aj v podanom odvolaní, pričom mali pre rozhodnutie vo veci zásadný význam, keďže preukazovali vlastníctvo žalobcu k pozemkom, a teda aj jeho aktívnu legitímáciu na podanie žaloby. Mal za to, že súdy nižšej inštancie tak nezisťovali skutočnosti rozhodujúce pre spravodlivé rozhodnutie vo veci. Namietal, že súd prvej inštancie nebol v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia oprávnený prejudiciálne riešiť otázku vlastníctva žalobcu nad rámec zápisov v katastri nehnuteľností, pričom súdom vôbec nebolo prihliadnuté na rozhodnutie vydané v konaní ROEP, na podklade ktorého boli do katastra nehnuteľností zapísaní ako vlastníci právni predchodcovia žalobcu. V prípade, ak mal súd pochybnosť o vlastníckom práve žalobcu, mal konanie prerušiť z dôvodu začatia konania o určenie vlastníckeho práva na Okresnom súde Žilina vedeného pod sp.zn. 27 C 166/2008 (ktoré bolo začaté v čase, keď žalobca už nebol vlastníkom predmetných nehnuteľností), v ktorom by bolo vykonané rozsiahle dokazovanie. Zároveň uviedol, že uvedené konanie bolo zastavené z dôvodu uznania vlastníckeho práva Q., ktoré sa javilo ako domnelý vlastník, pričom aj danú skutočnosť považoval za významnú, pretože ak domnelý vlastník uzná vlastnícke právo v prospech toho, komu svedčí vlastnícke právo podľa zápisu na liste vlastníctva, nie je dôvod pochybovať o vlastníctve ďalšími subjektmi. Žalobca ďalej namietal, že konanie je zaťažené inou vadou (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), pretože súdy nižšej inštancie vôbec nezisťovali skutočnosti nevyhnutné pre správne posúdenie veci, teda pre preukázanie vlastníctva žalobcu, ako aj že súdy zároveň dospeli k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), pričom aplikovali nesprávne zákonne ustanovenia. Navrhoval, aby dovolací súd rozhodnutia odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaní považovali rozhodnutia súdov nižšej inštancie za správne. Navrhli, aby dovolací súd podané dovolanie zamietol a žalobcu zaviazal na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP). Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t.j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a procesnú

prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

7. Žalobca dovolaním napadol potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné.

8. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/, až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázané boli tiež vady konania namietané žalovaným (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

9. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca namietal vadu konania v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p., ktorú videl v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí súdov nižšej inštancie zakladajúcim ich nepreskúmateľnosť. Podľa stanoviska, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods.1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

10. V zmysle citovaného stanoviska bola vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľom považovaná za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá však v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu prípustnosť dovolania nezakladala (pozri napr. sp.zn. 3 MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011).

11. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch mohla nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p., a to napríklad ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahovalo vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie malo také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížila k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci bol dôvod pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

12. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Skutočnosť, že žalobca mal na vec odlišný názor a že rozhodnutia súdov neboli odôvodnené podľa jeho predstáv, nie je dostačujúcou базou pre tvrdenia o nepreskúmateľnosti napadnutých rozhodnutí a existencii vady v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ O.s.p.

13. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

14. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

15. Za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania nepovažovala doterajšia rozhodovacia prax najvyššieho súdu ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, R 6/2000, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 251/2012, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012.

16. Dovolateľ v dovolaní taktiež namietal, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Tzv. iná vada konania v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu nezakladala procesnú prípustnosť podaného dovolania (viď R 37/1993 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011). Dovolací súd mohol pristúpiť k preskúmaniu tohto dovolacieho dôvodu len v procesne prípustnom dovolaní, čo však nie je prípad prejednávanej veci.

17. Dovolateľ v dovolaní zároveň výslovne namietal, že rozhodnutia súdov nižšej inštancie sú po právnej stránke nesprávne, namietal oprávnenie súdov nižšej inštancie predbežne posúdiť otázku jeho vlastníckeho práva a za nesprávny považoval aj právny záver súdov týkajúci sa aplikácie § 109 O.s.p., keď mal za to, že súdy mali konanie prerušiť. Nesprávne právne posúdenie veci súdom však prípustnosť dovolania nezakladalo (viď R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014), preto sa týmito námietkami dovolací súd nemohol zaoberať. Dovolací súd navyše poznamenáva, že návrhu žalobcu na prerušenie konania bolo vyhovené, keď súd konanie uznesením prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp zn. 27 C 166/2008 (č.l. 172 spisu).

18. V danom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., preto najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.